

Asia: VN/ 797/2021

Ehdotus valtioneuvoston periaatepäätökseksi kyberturvallisuuden kehittämisohjelmasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

ULKOMINISTERIÖN LAUSUNTO KYBERTURVALLISUUDEN KEHITTÄMISOHJELMASTA

Ulkoministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto kyberturvallisuuden kehittämisohjelmasta. Ohjelma on hyvin ajankohtainen ja tuo yhteen olennaisia Suomen kyberturvallisuutta käsitteleviä teemoja.

Ulkoministeriö pyrkii Suomen kyberturvallisuuden parantamiseen erityisesti kyberturvallisuuden kansainvälisen ulottuvuuden kautta. Ministeriön panoksessa kehitysohjelman laadinnassa on korostunut valtiotoimijoiden merkitys Suomen kyberturvallisuuden kannalta sekä kansainvälinen yhteistyö. Ministeriön yleisenä näkemyksenä on, että nämä teemat eivät tule riittävästi esille nykyisessä luonnoksessa. Ulkoministeriö katsookin, että suunnitelmassa tulisi nostaa paremmin esille kansalliseen turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä ja toimeenpanossa tulisi keskittyä näihin haasteisiin sekä edistämään kansallista strategista ja operatiivista johtajuutta.

Luonnoksessa on ansiokkaasti hahmoteltu Suomen kyberturvallisuus ekosysteeminä ja pohdittu ekosysteemin vahvistamista. Esitetyt toimet tukevat ekosysteemin kehitystä erityisesti osaamisen lisäämisen ja kotimaisen teollisuuden vahvistamisen kautta. Ulkoministeriö pitää esitettyjä toimia osuvina ja katsoo niillä voitavan tukea ekosysteemin kehitystä. Ministeriö ja edustustot ovat valmiita tehostamaan suomalaisen teollisuuden kansainvälistymisen tukemista ja etsimään siihen käytännön keinoja Business Finland kanssa.

Toisaalta luonnoksen ekosysteemiä korostava näkökulma rajoittaa luonnoksen käsittelemään vain osaa kyberturvallisuuden liittyvistä kysymyksistä. Kapea näkökulma korostuu, kun luonnosta lukee

rinnakkain joulukuussa 2020 EU:n komission ja EUH:n antaman kyberturvallisuusstrategian kanssa: toimeenpanosuunnitelma käsittelee ehkä noin puolta teemoista, joita käsitellään EU-tasolla. Ulkoministeriö pitää ongelmallisena, että Suomen kyberturvallisuus hahmotetaan eri tavalla kuin EU:ssa ja sitä kehitetään vain osittain. Ministeriön näkemyksen mukaan EU:n strategia ja siihen liittyvät päätelmät tulisi huomioida Suomen kehitysohjelmassa. Suomen kyberturvallisuusstrategian tulisi olla paremmin yhteensopiva EU:n strategian kanssa.

Luonnoksessa otetaan kansainvälinen yhteistoiminta varsin hyvin esille. Ulkoministeriön näkemyksen mukaan kansainvälinen yhteistyö tulisi olla läpileikkaavasti esillä kaikilla osa-alueilla. Esimerkiksi luonnokseen kirjattu harjoitustoiminnan kehittäminen tulisi tapahtua vahvasti kansainvälisessä kontekstissa.

Luonnoksessa ei juuri käsitellä Suomen Kyberturvallisuusstrategian (2019) kolmanneksi kehittämistavoitteeksi nostettua kyberturvallisuuden johtamisen ja kansallisen koordinaation kehittämistä. Teeman merkitys on ministeriön näkökulmasta kasvanut valtioihin liitettyjen pahantahtoisten kybertoimien lisääntyessä. Suomella on tarve vahvistaa ja edelleen kehittää valtionhallinnon koordinaatiota oikean tilannekuvan ja toimintavalmiuden varmistamiseksi. Ulkoministeriön näkemyksen mukaan näitä teemoja, ml. mahdollisia lainsäädännöllisiä muutoksia, tulisi käsitellä toimeenpanosuunnitelmassa. Kansallisen kyberturvallisuuden johtamisen ja koordinaation tehostaminen on erityisen ajankohtaista, kun nykyisen kyberturvallisuusjohtajan tehtävän rahoitus on päättymässä tämän vuoden lopussa.

Ulkoministeriön näkemyksen mukaan esitettyjen toimenpiteiden osalta riittävä ja ennakoitava resursointi on olennaisen tärkeää.

Lindroos Tuuli
Ulkoministeriö